

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

P8_TA(2018)0262

Bariery strukturalne i finansowe w dostępie do kultury

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 czerwca 2018 r. w sprawie barier strukturalnych i finansowych w dostępie do kultury (2017/2255(INI))

(2020/C 28/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 27 Powszechnej deklaracji praw człowieka,
- uwzględniając art. 15 Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 22 i 25,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 września 2013 r. w sprawie promowania europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego na rzecz wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie spójnej polityki UE dla sektora kultury i sektora kreatywnego ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie przemysłu kulturalnego w Europie ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie społecznego statusu artystów ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie kulturowego wymiaru działań zewnętrznych UE ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 lutego 2004 r. w sprawie roli szkół i edukacji szkolnej w zwiększaniu dostępu do kultury ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. pt. „W kierunku aktu o jednolitym rynku cyfrowym” ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie dążenia ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie roli dialogu międzykulturowego, różnorodności kulturowej i edukacji w promowaniu podstawowych wartości UE ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 377 E z 7.12.2012, s. 142.

⁽²⁾ Dz.U. C 93 z 9.3.2016, s. 95.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0486.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 247 E z 15.10.2009, s. 25.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 125 E z 22.5.2008, s. 223.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 377 E z 7.12.2012, s. 135.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 98 E z 23.4.2004, s. 179.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 55.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 88.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 16.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do stawek podatku od wartości dodanej stosowanego do książek, gazet i czasopism ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 maja 2010 r. w sprawie komunikatu „Europeana – kolejne kroki” ⁽¹³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2010–2020 ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wdrażania europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 marca 2017 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego program „Kreatywna Europa” (2014–2020) i uchylającego decyzje nr 1718/2006/WE, nr 1855/2006/WE i nr 1041/2009/WE ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCRPD), w szczególności jej art. 30 dotyczący udziału w życiu kulturalnym, rekreacji, spędzania czasu wolnego i sportu,
- uwzględniając cel 11 oenztowskiej agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, podpisanej we wrześniu 2015 r., w którym proponuje się, by miasta i osady ludzkie sprzyjały włączeniu społecznemu, były bezpieczne, odporne i zrównoważone,
- uwzględniając Konwencję w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego przyjętą przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) w dniu 20 października 2005 r.,
- uwzględniając Konwencję ramową Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa (konwencja z Faro) z dnia 27 października 2005 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014–2020) i uchylające decyzje nr 1718/2006/WE, nr 1855/2006/WE i nr 1041/2009/WE ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 16 listopada 2007 r. dotyczącą europejskiego planu działań na rzecz kultury ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2015–2018 ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając unijny plan prac w dziedzinie kultury na lata 2015–2018,

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 247 E z 15.10.2009, s. 32.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0233.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 16.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 131 E z 8.5.2013, s. 9.

⁽¹⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0474.

⁽¹⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0062.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 463 z 23.12.2014, s. 4.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 i 19 maja 2015 r. w sprawie oddziaływania sektora kultury i sektora kreatywnego, służącego stymulowaniu innowacji, stabilności gospodarczej i włączenia społecznego ⁽²⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie roli europejskiej biblioteki cyfrowej Europeana w zakresie dostępu cyfrowego do europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz widoczności i wykorzystywania tego dziedzictwa ⁽²¹⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie dostępności infrastruktury i działalności kulturalnej dla osób niepełnosprawnych ⁽²²⁾,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2016 r. pt. „W stronę strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych” (JOIN(2016)0029),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji w sprawie wdrożenia Europejskiej agendy kultury (COM(2010)0390),
- uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 27 kwietnia 2010 r. pt. „Uwalnianie potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej” (COM(2010)0183),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego w 2018 r. (COM(2016)0543),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 września 2012 r. pt. „Promowanie sektora kultury i sektora kreatywnego na rzecz wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia w UE” (COM(2012)0537),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym (COM(2012)0789),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 lipca 2014 r. pt. „Ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego w Europie” (COM(2014)0477),
- uwzględniając raport grupy roboczej ekspertów z państw członkowskich z 2012 r. w sprawie dostępu do kultury,
- uwzględniając wyniki badań Eurobarometru nr 399 „Dostęp do kultury i uczestnictwo” oraz nr 466 „Dziedzictwo kulturowe”,
- uwzględniając wyniki badań statystycznych Eurostatu za 2016 r. (Dane statystyczne w dziedzinie kultury),
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A8-0169/2018),

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 13.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 212 z 14.6.2016, s. 9.

⁽²²⁾ Dz.U. C 134 z 7.6.2003, s. 7.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- A. mając na uwadze, że Powszechna deklaracja praw człowieka stwierdza w art. 27, że „Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw”, oraz mając na uwadze, że dostęp do kultury i możliwości ekspresji twórczej są ważne dla istnienia społeczeństwa demokratycznego opartego na wolności słowa i równości;
- B. mając na uwadze, że w konwencji z Faro uznano prawo do dziedzictwa kulturowego i zaapelowano o opracowanie innowacyjnych metod zarządzania dziedzictwem, tak aby władze publiczne mogły współpracować z innymi podmiotami, w tym ze stowarzyszeniami i osobami prywatnymi;
- C. mając na uwadze, że w art. 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej nawołuje się do poszanowania różnorodności kulturowej, a w art. 25 uznaje się prawo osób w podeszłym wieku do uczestniczenia w życiu kulturalnym;
- D. mając na uwadze, że kultura wywiera duży wpływ na propagowanie, rozumienie i rozwój solidarności między społecznościami europejskimi i transeuropejskimi;
- E. mając na uwadze, że większość spośród konstytucji państw Unii Europejskiej w sposób bezpośredni lub pośredni odnosi się do kultury i problemu jej dostępności;
- F. mając na uwadze, że UE może uzupełniać politykę kulturalną i zachęcać do jej prowadzenia, natomiast na mocy art. 167 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) głównymi organami odpowiedzialnymi za politykę kulturalną w UE pozostają władze szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego, zgodnie z zasadą pomocniczości;
- G. mając na uwadze, że wszelkie rodzaje barier, które utrudniają osobom lub społecznościom dostęp do procesów kulturalnych i ekosystemów kulturalnych oraz pełne uczestnictwo w nich, hamują rozwój prawdziwie demokratycznego i integracyjnego społeczeństwa;
- H. mając na uwadze, że kultura oferuje obywatelom europejskim większe możliwości rozwoju umiejętności osobistych, społecznych, kreatywnych i międzykulturowych;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z szacunkami ONZ połowa ludności świata, czyli 3,5 mld osób, żyje obecnie w miastach; mając na uwadze, że do 2030 r. niemal 60 % światowej populacji będzie mieszkać na obszarach miejskich; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest określenie strategii przewidujących skuteczne działania, które pozwolą rozwiązać wciąż obecne problemy i zapewnić wystarczająco dużo czasu na wprowadzenie zmian, aby stworzyć prawdziwie integracyjną przestrzeń miejską;
- J. mając na uwadze, że w zaleceniu Parlamentu i Rady 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie ⁽²³⁾ świadomość i ekspresję kulturalną zalicza się do podstawowych kompetencji niezbędnych do samorealizacji i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa, integracji społecznej i zatrudnienia;
- K. mając na uwadze, że w komunikacie Komisji z dnia 10 maja 2007 r. pt. „Europejska agenda kultury w dobie globalizacji świata” (COM(2007)0242) podkreśla się potrzebę ułatwienia dostępu do kultury i dzieł kultury oraz propagowania różnorodności kulturowej;
- L. mając na uwadze, że przyszłość innowacji kulturalnych w UE zależy od inwestycji w zasoby kreatywności, wiedzę i talenty twórcze;
- M. mając na uwadze, że plan prac w dziedzinie kultury na lata 2015–2018, przyjęty przez Radę w grudniu 2014 r., wymienia jako priorytety dostępną i integracyjną kulturę oraz propagowanie różnorodności kulturowej;

⁽²³⁾ Dz.U. L 394 z 30.12.2006, s. 10.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- N. mając na uwadze, że jednym z celów UE i jej państw członkowskich powinno być zmniejszanie nierówności społecznych i gospodarczych z myślą o propagowaniu społeczeństwa integracyjnego, w którym wszyscy mogą uczestniczyć; mając na uwadze, że silny, dynamiczny i różnorodny sektor kultury ma kluczowe znaczenie dla społeczeństwa integracyjnego;
- O. mając na uwadze, że uczestnictwo w działalności kulturalnej jest jednym ze sposobów wzbudzania poczucia przynależności do społeczeństwa; mając na uwadze, że budowa tożsamości społecznej jest ściśle powiązana z uczestnictwem w życiu kulturalnym; mając na uwadze, że uczestnictwo w działalności kulturalnej może przyczynić się do zwiększania poczucia własnej wartości i poprawy jakości życia, przede wszystkim u osób doświadczających jakiejś formy marginalizacji ze względu na brak zatrudnienia, chorobę lub z jakiegokolwiek innego powodu;
- P. mając na uwadze, że integracyjny sektor kultury to sektor, który daje wszystkim jednakowe możliwości uczestnictwa i rozwijania umiejętności twórczych, niezależnie od środowiska społeczno-ekonomicznego, kulturowego lub religijnego, a także od jakiegokolwiek niepełnosprawności;
- Q. mając na uwadze, że w wielu regionach obywatele często korzystają z bibliotek publicznych i lokalnych instytucji kultury, które nierzadko są jedynymi punktami dostępu do informacji i kultury, zwłaszcza na obszarach wiejskich lub oddalonych;
- R. mając na uwadze wpływ, jaki nowe technologie cyfrowe mogą mieć na zarządzanie sektorem kultury, dialog i tworzenie nowych grup odbiorców, a także na upowszechnianie działalności kulturalnej;
- S. mając na uwadze, że nowe technologie cyfrowe i platformy internetowe oferują istotne możliwości zwiększenia poziomu uczestnictwa i twórczości kulturalnej;
- T. mając na uwadze, że osoby z państw trzecich są niedostatecznie reprezentowane w różnych obszarach kultury w UE; mając na uwadze, że dotyczy to również osób niepełnosprawnych;
- U. mając na uwadze, że raport grupy roboczej ekspertów z państw członkowskich w sprawie dostępu do kultury ⁽²⁴⁾ definiuje dostęp w kategoriach umożliwienia nowym odbiorcom skorzystania z dostępnej oferty kulturalnej; mając na uwadze, że oznacza to dotarcie do nowych odbiorców lub obywateli i przybliżenie im dziedzictwa kulturowego i innych zasobów kulturowych;
- V. mając na uwadze, że technologie cyfrowe zmieniły sposób, w jaki ludzie uzyskują dostęp do treści kulturowych, wytwarzają je, rozpowszechniają i korzystają z nich;
- W. mając na uwadze, że uruchomiona w 2008 r. platforma Europeana stała się wspólnym europejskim projektem kulturalnym umożliwiającym cyfrowy dostęp do europejskiego dziedzictwa kulturowego;
- X. mając na uwadze, że jednym ze szczegółowych celów programu „Kreatywna Europa” jest zdobywanie nowej i szerszej publiczności oraz poprawa dostępu do dzieł kultury i pracy twórczej w Unii i poza nią, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych i grup niedoreprezentowanych;
- Y. mając na uwadze, że na szczeblu wspólnotowym i w państwach członkowskich istnieją inicjatywy mające na celu zapewnienie lepszego dostępu do infrastruktury kultury i działalności kulturalnej dla osób niepełnosprawnych;
- Z. mając na uwadze, że różnorodność procedur i systemów podatkowych w UE utrudnia mobilność artystów i pracowników sektora kultury ogólnie, gdyż jest źródłem nadmiernych formalności administracyjnych, które są często nieproporcjonalne do faktycznych, skromnych dochodów uzyskiwanych w wyniku działalności tych osób;

⁽²⁴⁾ Raport pt. „Policies and good practices in the public arts and cultural institutions to promote better access to and wider participation in culture”, październik 2012.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

- AA. mając na uwadze, że opracowywanie rzetelnych, porównywalnych i aktualnych statystyk dotyczących kultury, będących podstawą należytego kształtowania polityki kulturalnej, jest jednym z międzysektorowych priorytetów planu prac w dziedzinie kultury na lata 2015–2018, który uwypukla potencjał gospodarczy sektora kultury i sektora kreatywnego oraz ich wpływ na dobrostan społeczny;
- AB. mając na uwadze, że dostęp do badań jakościowych i zasobów porównywalnych danych umożliwia skuteczne monitorowanie i analizę wpływu polityki kulturalnej na kulturę, gospodarkę i społeczeństwo;
- AC. mając na uwadze, że kultura pomaga propagować społeczeństwo oparte na wiedzy, wymianę doświadczeń i wspólną historię powszechną;
- AD. mając na uwadze, że sektor kultury UE zatrudnia ok. 8,4 mln osób (co stanowi 3,7 % zatrudnionych ogółem) ⁽²⁵⁾ oraz mając na uwadze, że potencjał tych osób w zakresie rozwoju gospodarczego wciąż nie jest w pełni wykorzystywany;
- AE. mając na uwadze, że osoby, które za pośrednictwem produkcji kulturalnej dążą do wyrażenia swojej tożsamości oraz do poszerzenia i trwałego rozwoju dostępu do kultury, stają w obliczu trudności i wyzwań;

Dostęp do kultury i uczestnictwo w kulturze

1. podkreśla, że uznaje dostęp do kultury za podstawowe prawo wszystkich obywateli, zgodnie z art. 27 Powszechnej deklaracji praw człowieka, który uznaje udział w życiu kulturalnym za jedno z podstawowych praw człowieka; wskazuje ponadto, że prawo to zapisano w konwencji z Faro, w której uznano prawo do uczestniczenia w życiu kulturalnym i doceniono rolę dziedzictwa kulturowego w budowaniu pokojowo nastawionego i demokratycznego społeczeństwa; apeluje zatem do państw członkowskich będących sygnatariuszami o przyspieszenie procesu ratyfikacji, a do pozostałych państw, które nie są stroną konwencji – o wykorzystanie wyjątkowej okazji, jaką daje Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego, i jej podpisanie;
2. wskazuje na znaczenie holistycznego stosowania koncepcji dostępności i jej wartość jako instrumentu gwarantującego, że każda osoba obcująca z kulturą czy korzystająca z placówek i inicjatyw kulturalnych jest postrzegana w swej szerszej i pełniejszej istocie, i że, w związku z tym, uwzględnia się szczególnie potrzeby osób niepełnosprawnych, aby zapewnić im równe szanse, rzeczywistą integrację społeczną i aktywny udział w życiu społecznym;
3. podkreśla niezaprzeczalne znaczenie aktywnego i dostępnego sektora kulturalnego dla rozwoju inkluzyjnego społeczeństwa oraz wzmocnienia wspólnego zbioru wartości uniwersalnych i aktywnego obywatelstwa europejskiego, co jest kluczowe dla umożliwienia obywatelom owocnego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu publicznym, przy jednoczesnym propagowaniu dziedzictwa kulturowego Europy oraz rozwijaniu europejskiej różnorodności kulturowej i językowej; w związku z tym wzywa państwa członkowskie oraz Unię, w ramach jej kompetencji, aby opracowały i wdrożyły niezbędne środki specjalne mające zagwarantować dostęp do życia kulturalnego oraz udział w nim;
4. sprzyja włączeniu i różnorodności jako nieodłącznym elementom planowania, rozwoju organizacyjnego i rekrutacji w sektorze kultury na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym; zachęca również państwa członkowskie do systematycznego monitorowania środków służących realizacji tego celu;
5. przypomina o znaczeniu roli UE w promowaniu i ułatwianiu lepszej koordynacji polityk kulturalnych na wszystkich poziomach; zauważa, że na tej podstawie podmioty z całej UE będą mogły opracować kompleksową i skuteczną politykę promującą dostęp do kultury i uczestnictwo w kulturze, a także pozycjonować kulturę jako niezwykle istotny element projektu integracji europejskiej;

⁽²⁵⁾ Eurostat – Culture statistics – cultural employment (2017) [Eurostat – Statystyki w zakresie kultury – zatrudnienie w sektorze kultury (2017)], http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Culture_statistics_-_cultural_employment

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

6. uważa dostęp do kultury i uczestnictwo w kulturze za zagadnienie o charakterze przekrojowym, w związku z czym podkreśla znaczenie koordynacji polityki kulturalnej z innymi dziedzinami polityki, takimi jak polityka edukacyjna, społeczna, gospodarcza, regionalna, zagraniczna, cyfrowa czy medialna;
7. zaleca państwom członkowskim, by opracowały strategię działalności kulturalnej skierowanej do dzieci i młodzieży;
8. uznaje wspieranie i zapewnianie inkluzyjnego i odpowiedniego dostępu do kultury za jeden z priorytetów agendy politycznej oraz nawołuje do włączania w główny nurt innych obszarów polityki aspektów dostępności kultury i uczestnictwa w kulturze, gdyż nie tylko wniesie to pozytywny wkład w te obszary, ale również wpłynie na synergiczną współpracę międzysektorową w duchu art. 167 TFUE;
9. stwierdza, że kompendium krajowych polityk kulturalnych opracowane i zarządzane przez Radę Europy oraz platforma ekspertów to bardzo użyteczne narzędzia służące polityce kulturalnej w Europie i poza nią; ubolewa jednak, że od 2011 r. poczyniono niewielkie postępy w dziedzinie gromadzenia danych, a szczególnie analizy danych, i dlatego zaleca, aby Rada przystąpiła do przeglądu istniejących treści, w tym polityk kulturalnych na szczeblu lokalnym i regionalnym;
10. podkreśla, że pojęcia dostępu do kultury i uczestnictwa w kulturze są ze sobą ściśle powiązane; zauważa, że strategie upowszechnienia dostępności kultury i uczestnictwa w kulturze powinny być realizowane poprzez identyfikację niedoreprezentowanych grup oraz projektowanie i wdrażanie inicjatyw lub programów mających na celu zwiększenie ich uczestnictwa oraz usuwanie istniejących barier;
11. podkreśla potrzebę gromadzenia danych dotyczących udziału osób niepełnosprawnych w działalności kulturalnej;
12. ubolewa, że bariery finansowe nadal uniemożliwiają obywatelom, szczególnie z grup defaworyzowanych, pełne korzystanie z przysługującego im podstawowego prawa do udziału w życiu kulturalnym i dostępu do kultury, oraz że utrudnia to skuteczne wykonywanie tego prawa podstawowego;
13. przypomina, jak ważny jest rozwój platform służących dzieleniu się doświadczeniami i wymianie doświadczeń na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim;
14. podkreśla znaczenie zagwarantowania wszystkim obywatelom wysokiej jakości oferty kulturalnej jako podstawy do propagowania aktywnego, demokratycznego i inkluzyjnego obywatelstwa;

Barriere finansowe

15. podkreśla, że stałe i ciągłe finansowanie ze środków publicznych odgrywa podstawową rolę w tworzeniu prężnej sceny kulturalnej i pozostaje niezbędnym narzędziem wspierania działań kulturalnych w UE, aby mogły one osiągnąć potencjał gospodarczy, przyczyniając się do trwałego wzrostu i spójności społecznej oraz finansowania infrastruktury kulturalnej; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w ramach ich odnośnych kompetencji przeznaczały odpowiednią część budżetów na publiczne wsparcie kultury i wzmocnienie synergii z EFRR i innymi funduszami finansowania kultury, w tym programami ułatwiającymi badania naukowe i innowacje oraz dostępnymi instrumentami polityki spójności;
16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania o to, by środki publiczne przeznaczane na kulturę nie były obniżane, niezależnie od potencjalnych trudności gospodarczych, z jakimi mogłoby borykać się dane państwo członkowskie w przyszłości;
17. ubolewa, że spadek koniunktury zwykle prowadzi i nadal zbyt często prowadzi w pierwszej kolejności do cięć wydatków publicznych przeznaczanych na kulturę oraz ma negatywny wpływ na budżety na działalność kulturalną;

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

18. przypomina, że inwestycje w sektor kultury i sektor kreatywny pozwalają na uwolnienie znaczącego i wciąż niedocenianego potencjału tych sektorów w zakresie wspierania różnorodności kulturowej i innowacji społecznych, a jednocześnie tworzenia trwałego dobrobytu gospodarczego i zatrudnienia, oraz że takie inwestycje mają bezpośrednie przełożenie na rozwój nowych umiejętności, cyfryzację, przedsiębiorczość, innowacje oraz kształtowanie nowych modeli biznesowych, a także wzmocnienie konkurencyjności europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego, wykorzystywanie możliwości oraz uzyskiwanie dostępu do nowych szans, rynków i odbiorców na arenie międzynarodowej; uważa zatem, że sektor prywatny odgrywa decydującą rolę, uzupełniając inwestycje publiczne, oraz apeluje do państw członkowskich, aby rozważyły wprowadzenie środków ustawodawczych przewidujących ulgi podatkowe w przypadku dotacji pieniężnych przekazywanych przez podmioty prywatne na rzecz wspierania kultury;

19. zwraca uwagę, że rozdrobnienie, niska wartość dodana oraz działalność na własny rachunek wielu mężczyzn i kobiet w sektorze kreatywnym nie mogą prowadzić do tego, że sektor kultury i sektor kreatywny staną się modelowym przykładem źle opłacanej pracy lub pracy charakteryzującej się niskim zabezpieczeniem socjalnym, przypominając jednocześnie, że działalność kulturalna jest ogólnie uznawana za ciekawą zajęcie; proponuje w związku z tym opracowanie solidnych procedur przeglądu na rzecz dobrej pracy w sektorze kreatywnym;

20. podkreśla, że dostęp ludności do dóbr i usług kulturalnych oraz wsparcie produkcji i form wyrazu kulturowego wzmocniają gospodarkę kreatywną i tym samym przyczyniają się do rozwoju kraju;

21. zauważa, że brakowi finansowania sektora kulturalnego można zaradzić za pomocą bodźców podatkowych na rzecz mecenatu prywatnego;

22. zwraca uwagę na problemy związane z opodatkowaniem dochodu w wymiarze transgranicznym, z którymi muszą się borykać artyści występujący w całej Europie, i dlatego zaleca jednolity model, który byłby korzystny dla pracowników i osób samozatrudnionych oraz wykluczałby podwójne opodatkowanie;

23. wzywa do inwestowania w mikroprzedsiębiorstwa, aby pobudzać kreatywność i innowacyjność i promować w ten sposób rozwój regionalny i lokalny;

24. podkreśla, że wysoka cena dóbr i usług kulturalnych jest jedną z barier w uczestnictwie w kulturze, na którą zwracają uwagę respondenci w badaniach Eurobarometru i Eurostatu ⁽²⁶⁾; zdecydowanie zaleca, aby w związku z tym państwa członkowskie i regiony podejmowały ukierunkowane na konkretne grupy publiczności – w szczególności studentów, rodziny wielodzietne i osoby starsze – działania mające na celu niwelowanie barier finansowych w dostępie;

25. podkreśla, że wysokie koszty ubezpieczenia eksponatów wystawowych i przedstawięń przekładają się również na wysokie ceny biletów wstępu do muzeów, teatrów i galerii sztuki i często uniemożliwiają mniejszym instytucjom opracowywanie programów na miarę ich ambicji i oczekiwań publiczności, co sprawia, że przepaść między mniejszymi instytucjami, bliższymi swej publiczności, a dużymi instytucjami uznanymi na arenie międzynarodowej coraz bardziej się pogłębia;

26. podkreśla rolę, jaką adekwatna polityka fiskalna w odniesieniu do sektora kultury i sektora kreatywnego może odgrywać w zwiększaniu dostępu do kultury i uczestnictwa w kulturze; zauważa jednak, że pośrednie wsparcie dziedzictwa kulturowego przez wprowadzanie obniżonych stawek VAT nie może zastąpić bezpośrednich subsydiów; wzywa do lepszej koordynacji krajowych polityk kulturalnych oraz stawek VAT stosowanych jako narzędzie stymulujące uczestnictwo w kulturze;

27. przypomina, że państwa członkowskie powinny rozważyć możliwość uspojnienia polityki podatkowej pod względem dochodów pracowników sektora kultury oraz artystów przebywających w różnych krajach przez krótki czas, ponieważ mogą oni z tego powodu podlegać różnym przepisom i procedurom administracyjnym w przypadku każdego występu, warsztatów lub każdego pobytu; sugeruje, aby minimalna harmonizacja mająca wspierać mobilność artystów i pracowników sektora kultury była traktowana jako priorytet pozwalający wspierać różnorodność twórczą i różnorodność kultury w całej UE i poza nią, a nie stanowiła przeszkody z powodu obciążeń administracyjnych, które nie są proporcjonalne do dochodów z pracy w dziedzinie kultury;

⁽²⁶⁾ Eurobarometr 399.

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

28. zachęca państwa członkowskie i instytucje publiczne do inwestowania w decentralizację działalności kulturalnej przez tworzenie infrastruktury w regionach odległych lub różne tymczasowe wystawy kulturalne; zachęca prywatne instytucje kulturalne, by również inwestowały w decentralizację geograficzną;

29. z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie VAT, która umożliwiłaby państwom członkowskim stosowanie jednakowej stawki VAT w przypadku e-publicacji i publikacji drukowanych; uważa, że rozróżnienie pomiędzy stawkami VAT nakładanymi na publikacje fizyczne i elektroniczne jest anachronizmem i jest nie do utrzymania w erze cyfrowej; wzywa Radę do bezwzględnego przyjęcia wniosku Komisji w tej sprawie;

30. podkreśla znaczenie godzenia życia osobistego i zawodowego, jeżeli chodzi o dostęp do różnego rodzaju działalności kulturalnej, a także o korzystanie z niej i uczestnictwo w niej;

Bariery i wyzwania edukacyjne

31. podkreśla, że poziom edukacji jest jednym z najważniejszych czynników mających znaczący wpływ na poziom uczestnictwa w kulturze; podkreśla, że wyższy poziom wykształcenia przekłada się na wyższy poziom uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych⁽²⁷⁾; zaznacza, że przedmioty humanistyczne, nauka języków w szkole i edukacja kulturalna stanowią integralną część edukacji ogólnej, ponieważ przyczyniają się do eliminowania różnic społecznych, i dlatego wymagają takiego samego finansowania co dziedziny STEM;

32. podkreśla, że wiedza jest w założeniu produktem interakcji kulturowych, które wpływają na osoby naznaczone piętnem kulturowym i stanowią odzwierciedlenie ich zachowań;

33. zachęca do interaktywnego i pluralistycznego podejścia wspólnotowego do opracowywania polityki w dziedzinie kultury i kształcenia, aby przyczynić się do większego zainteresowania kulturą i udziałem w niej, propagować europejskie dziedzictwo kulturowe oraz rozwijać europejską różnorodność kulturową i językową;

34. zauważa, że jedną z najczęściej wskazywanych przez respondentów badań Eurostatu i Eurobarometru⁽²⁸⁾ barier w udziale w kulturze jest brak zainteresowania; w tym kontekście zaznacza, że wspieranie popytu, rozumiane jako budowanie zainteresowania i rozumienia kultury poprzez edukację formalną, nieformalną i pozaformalną, powinno być priorytetowym zadaniem pod względem zwiększania dostępu do kultury i udziału w kulturze;

35. zaleca upowszechnienie europejskiej legitymacji studenckiej i uzupełnienie jej o uprawnienia do bezpłatnego dostępu do uniwersyteckich instytucji kulturalnych;

36. przypomina o rudymen tarnej roli szkół i rodzin jako kluczowych platform kontaktu młodych ludzi z kulturą oraz kształtowania potrzeb i kompetencji kulturowych; wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań w celu szerszego wprowadzenia edukacji kulturalnej i artystycznej do szkolnych programów nauczania, zarówno w kształceniu formalnym, jak i nieformalnym;

37. podkreśla, jak ważne jest, by państwa członkowskie, w ścisłej współpracy z władzami regionalnymi i lokalnymi i w drodze finansowania lub dotacji, zapewniały w szkołach państwowych kształcenie w zakresie muzyki;

38. zaleca, aby państwa członkowskie traktowały kształcenie jako jedną z najważniejszych działalności kulturalnych, ponieważ stymulowanie popytu oznacza przede wszystkim zapewnienie ludziom umiejętności i wiedzy, umożliwiających im kontakt ze sztuką; przypomina, że podtrzymywanie zainteresowania kulturą jest skuteczniejsze, jeżeli realizuje się je od najmłodszych lat, dlatego uważa, że należy poświęcić kulturze więcej miejsca w programach szkolnych, a także zwiększyć zasoby ludzkie i materialne, aby osiągnąć ten cel; wzywa do zapewnienia szkołom finansowania wizyt w muzeach i innych instytucjach kulturalnych, ponieważ przyczyni się to jednocześnie do zwiększenia zainteresowania kulturą i uczestnictwa młodzieży, a także zapewnienia dodatkowych środków dla instytucji kulturalnych;

⁽²⁷⁾ Eurostat, Dane statystyczne w dziedzinie kultury, wydanie 2016, s.116–136; dane Eurostatu z 2015 r. – EU Survey on Income and Living Conditions [Unijne badanie na temat dochodów i warunków życia].

⁽²⁸⁾ Badanie Eurobarometru nr 399, Eurostat (dane z 2015 r. - EU Survey on Income and Living Conditions (EU-SILC).

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

39. podkreśla znaczenie systemów szkolnictwa państwowego w zapoznawaniu dzieci z różnorodnością świata kultury, co pomaga w formowaniu nowej publiczności i upowszechnianiu kultury; podkreśla również znaczenie nawiązywania przez różne instytucje kulturalne partnerstw z placówkami edukacyjnym na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;

40. zachęca państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do wspierania programów pozaszkolnej edukacji kulturalnej dla wszystkich, w szczególności dla dzieci i młodzieży w trudnej sytuacji, za pośrednictwem programów mających na celu prezentowanie tym młodym ludziom różnych form ekspresji artystycznej lub ułatwiających im bliższe poznanie dotychczasowego dorobku kulturowego;

41. podkreśla rolę lokalnych instytucji kulturalnych, w tym ośrodków kulturalnych i bibliotek jako kluczowych podmiotów pozwalających przezwyciężyć bariery w dostępie do kultury i uczestniczenia w niej; wzywa zatem państwa członkowskie do aktywnego wspierania takich instytucji kulturalnych;

42. apeluje o większe docenienie i zrozumienie roli społecznej bibliotek publicznych i wspólnotowych instytucji kulturalnych, zwłaszcza na obszarach wiejskich lub oddalonych, nie tylko przez zwiększenie finansowania publicznego, lecz także przez ustanowienie partnerstw i zapewnienie im odpowiednich zasobów ICT i zasobów kadrowych z dostępem do szkoleń, a także przekształcenie ich w instytucje mogące poprawić jakość życia ludności i wspierać rozwój lokalny;

43. wskazuje, że ustanawianie partnerstw ma zasadnicze znaczenie dla przyciągania potencjalnych odbiorców do działalności kulturalnej oraz że można to osiągnąć na przykład poprzez współpracę z organizacjami studenckimi oraz organizacjami reprezentującymi migrantów i osoby niepełnosprawne, tak by wyjść naprzeciw ich zainteresowaniom i potrzebom;

44. podkreśla znaczenie wspierania inicjatyw na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, promujących kontakt, współpracę i wymianę doświadczeń między tradycyjnymi dziedzinami sztuki, instytucjami kulturalnymi i różnymi organizacjami wielokulturowymi lub reprezentującymi mniejszości, a także między zawodowym i amatorskim sektorem kultury;

45. zaleca opracowanie spójnej strategii wsparcia projektów edukacyjnych proponowanych przez instytucje kultury; podkreśla, że projekty te stanowią narzędzia wspomagające i budujące świadomość oraz kompetencje kulturowe i wiedzę międzykulturową, przez co służą jako punkt wyjścia do długotrwałego zaangażowania widowni w działalność kulturalną;

46. zachęca państwa członkowskie do tworzenia przeznaczonych dla młodzieży programów związanych ze spędzaniem wolnego czasu w instytucjach kulturalnych;

47. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia środków w celu zapewnienia bardziej powszechnego dostępu do instytucji kulturalnych, a także do opracowania kompleksowej europejskiej strategii w zakresie dostępu do przestrzeni publicznej, zwłaszcza w dziedzinie kultury na zabudowanym obszarze miejskim, takiej jak muzea, teatry, kina, biblioteki, sale koncertowe itp.;

48. wzywa państwa członkowskie, aby zachęcały do tworzenia stypendiów naukowych lub staży dla studentów uczelni państwowych lub prywatnych w instytucjach kulturalnych lub instytucjach zarządzania kulturą;

Bariery strukturalne

49. zwraca uwagę na uwarunkowany strukturalnie, często niższy wskaźnik uczestnictwa w kulturze wśród mieszkańców obszarów wiejskich ⁽²⁹⁾ i w tym kontekście na rolę małych, lokalnych ośrodków kultury, infrastruktury transportowej oraz wsparcia dla zrównoważonej turystyki kulturalnej w ułatwianiu dostępu do instytucji kulturalnych;

50. zwraca uwagę, że europejskie dziedzictwo kulturowe jest najbardziej wyjątkowe na całym świecie ze względu na swoją różnorodność i bogactwo oraz podkreśla, że turystyka kulturalna może w dużym stopniu przyczynić się do zrównoważonej gospodarki, a także wzmacniania spójności i integracji społecznej; dlatego też wzywa państwa członkowskie do zintensyfikowania działań i inwestycji, aby rozwijać zrównoważoną i długoterminową politykę turystyki kulturalnej;

⁽²⁹⁾ Eurostat (dane z 2015 r. - EU Survey on Income and Living Conditions).

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

51. apeluje o większe inwestycje w sektorze kultury w celu wzmocnienia lokalnych gospodarek i promowania turystyki kulturalnej; odnotowuje, że turystyka kulturalna, w synergii z nauką, sektorem pierwotnym, ośrodkami rzemieślniczymi i przemysłowymi, a także mobilnością, to decydujące elementy zapewnienia bliższej i bardziej humanistycznej Europy;
52. zaleca zwiększanie inwestycji w dostęp do kultury na obszarach najbardziej oddalonych, górskich i oddalonych w celu tworzenia zdecentralizowanych możliwości kulturalnych;
53. zauważa potrzebę dalszych działań na rzecz poprawy dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury kulturalnej pozbawionej barier fizycznych i technicznych, a także do działalności kulturalnej i do mediów; wzywa państwa członkowskie i Komisję, by w ramach swoich kompetencji kontynuowały pracę na rzecz integracji osób niepełnosprawnych poprzez kulturę oraz wysiłki mające na celu wyeliminowanie istniejących barier;
54. uznaje potrzebę opracowania metod zarządzania dziedzictwem kulturowym opartych na uczestnictwie i na podejściu skupiającym się na społecznościach lokalnych, w sposób pozwalający na przejęcie popytu i zaangażowanie szerszego grona odbiorców, przy jednoczesnym uwzględnieniu przede wszystkim młodzieży, osób niepełnosprawnych oraz grup niedoreprezentowanych i zmarginalizowanych;
55. zwraca się do państw członkowskich i podlegających im instytucji kulturalnych o zagwarantowanie dostępności oferty kulturalnej dla wszystkich, przewidując szczególne środki w odniesieniu do niektórych grup społecznych, takich jak dzieci i młodzież, osoby starsze, osoby niepełnosprawne lub migranci;
56. zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia przez państwa członkowskie inwestycji we wdrażanie uniwersalnego systemu umożliwiającego czytanie i pisanie za pomocą dotyku (system Braille'a) w najrozmaitszych infrastrukturach i technologiach kulturalnych; wzywa do zwiększenia inwestycji w produkcję książek, czasopism i gazet codziennych w postaci dźwiękowej, a także w stosowanie języka migowego w przedstawieniach teatralnych;
57. wskazuje na potrzebę usunięcia przeszkód – w szczególności fiskalnych – w mobilności artystów i specjalistów w dziedzinie kultury; podkreśla wpływ tych działań na poszerzenie oferty kulturalnej w Europie; wyraża uznanie dla programu „Kreatywna Europa” za wkład w sukces mobilności kulturalnej i osób związanych zawodowo z tym sektorem, a także za zachęcanie do upowszechniania wysokiej jakości wydarzeń i projektów kulturalnych;
58. przypomina, że bariery w dostępie do kultury występują częściej na szczeblu lokalnym, w związku z czym należy zwiększyć inwestycje w różnego rodzaju projekty mobilności kulturalnej, aby umożliwić rozwój i zapewnić spójność społeczną wspólnot lokalnych;
59. wzywa Komisję, by postrzegała mobilność artystów europejskich i artystów z państw trzecich jako atut w promowaniu pokoju, wymianie światopoglądów i obalaniu stereotypów społecznych i kulturowych;
60. przypomina, że bariery językowe mogą mieć niekorzystny wpływ na zainteresowanie kulturą, w związku z czym apeluje o większą wielojęzyczność w produkcjach kulturalnych;
61. zaleca, aby państwa członkowskie podjęły niezbędne środki w celu ułatwienia osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej transportu i dostępu do instytucji kulturalnych;

Bariery i wyzwania cyfrowe

62. wyraża przekonanie, że narzędzia cyfrowe, właściwie stosowane i wdrażane oraz poparte umiejętnościami cyfrowymi na odpowiednim poziomie, mogą umożliwić pokonywanie barier w dostępie do kultury uwarunkowanych takimi czynnikami jak: niekorzystne położenie geograficzne, niepełnosprawność, pochodzenie społeczne, język, brak czasu czy środków finansowych; zauważa, że narzędzia cyfrowe mogą być środkiem służącym do pokonywania barier społecznych lub mentalnych, z zastrzeżeniem, że nie będą pociągały za sobą wygaszania inwestycji związanych z geograficzną decentralizacją działalności kulturalnej; uważa zatem, że w tym kontekście edukacja cyfrowa powinna być częścią procesu uczenia się już od najmłodszych lat w celu rozwoju odpowiednich kompetencji i wiedzy;
63. zaleca Komisji opracowanie spójnej strategii cyfrowej ukierunkowanej na infrastrukturę i działalność kulturalną, aby zwiększyć ich potencjał;

Czwartek, 14 czerwca 2018 r.

64. zauważa problem wykluczenia cyfrowego i podkreśla konieczność jego zwalczania; w tym kontekście przypomina, że cyfryzacja wymaga od instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz od samych odbiorców zdobywania nowych kompetencji, umiejętności i wiedzy; podkreśla w szczególności potrzebę budowania potencjału związanego z wykorzystaniem nowych technologii cyfrowych w instytucjach kulturalnych oraz ich dostosowaniem do wyzwań związanych ze zmianami technologicznymi;

65. podkreśla, że cyfryzacja i udostępnianie w internecie materiałów kulturalnych w Europie powinny odbywać się przy pełnym poszanowaniu twórców i praw własności intelektualnej; dlatego też uważa, że prawa własności intelektualnej nie powinny utrudniać realizacji ogólnego celu publicznego polegającego na rozszerzaniu dostępu do kreatywnych treści, informacji oraz wiedzy, a także na wspieraniu ich rozpowszechniania; zwraca ponadto uwagę na pilną potrzebę zapewnienia bezpiecznego środowiska cyfrowego artystom i twórcom umożliwiającemu im otrzymywanie godziwego wynagrodzenia za ich pracę, a także zapewniającego godziwe wynagrodzenie w przypadku transgranicznego dostępu do ich dzieł;

66. wzywa Komisję do dalszego nadawania priorytetowego charakteru innowacyjnym podejściom do rozwoju widowni i zaangażowania odbiorców, w tym za pośrednictwem nowych technologii, w ramach programów unijnych, zwłaszcza w ramach programu „Kreatywna Europa” i jego następnych generacji;

67. wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia rozwoju widowni w ich strategiach dla kultury i strategiach cyfrowych oraz wspierania wykorzystywania technologii cyfrowych w celu ułatwiania dostępu do treści kulturowych;

68. uznaje wkład platformy Europeana i instytucji państw członkowskich w zakresie cyfryzacji i dostępności treści kulturowych; w kontekście Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego wzywa do zapewniania ciągłego wsparcia i większych zasobów na potrzeby projektu oraz do promowania publicznego dostępu do zasobów i usług cyfrowych w zakresie dziedzictwa kulturowego; domaga się gruntownej przebudowy tej strony, aby lepiej dostosować ją do zaawansowanych technologii, a także wzywa do opracowania prawdziwej polityki komunikacji odpowiadającej bogactwu treści zgromadzonych na tej stronie;

69. podkreśla potrzebę gromadzenia danych dotyczących kultury i zarządzania nimi w kontekście odbiorców cyfrowych w celu umożliwienia organizacjom kulturalnym lepszego zrozumienia potrzeb odbiorców i opracowania spójnego podejścia do publiczności cyfrowej;

70. zauważa, że treści kulturowe odgrywają istotną rolę w procesie akceptacji nowych technologii przez szersze grono odbiorców, a także w rozwoju umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów wśród obywateli europejskich;

o

o o

71. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
